

KOKOAMISOHJEET

Aitanosat:

1. Pohjakappale (A1 ja C1 liimattu pohjakappaleeseen kiinni)
2. Seinät
 - Etuseinän hirret A2-A21
 - Oikean sivuseinän hirret B1-B19
 - Takaseinän hirret C2-C21
 - Vasemman sivuseinän hirret D1-D19
3. Välipohjan kannattimet VP1-VP3
4. Kurkihirsi
5. Ovi
6. Pärekkatoplat LAPE A ja LAPE B

ENNEN RAKENTAMISTA

Jokaiseen hirteen on kaiverrettu kirjain-numero yhdistelmä hirren pintaan. Lajittele hirret kirjain-numerokoodin mukaan numerojärjestykseen omaan seinäkohtaiseen riviinsä. Ohjeen viimeiseltä sivulta löydät pienen hirsisanaston, jossa selitetään tarkemmin hirsiiin liittyviä termejä.

KOKOAMISEN ALOITUS

Aseta aitan pohjakappale keskelle pöytää tai rakennusalustaa. Hirret A1 ja C1 ovat valmiina kiinni pohjassa. Aloita rakentaminen hirsillä B1 ja D1.

Etuseinän keskellä on oviaukko, joten etuseinän hirret A2-A7 ovat lyhyitä hirsiiä. Jatka hirsien latomista, kunnes saavutat kierroksen numero 7.

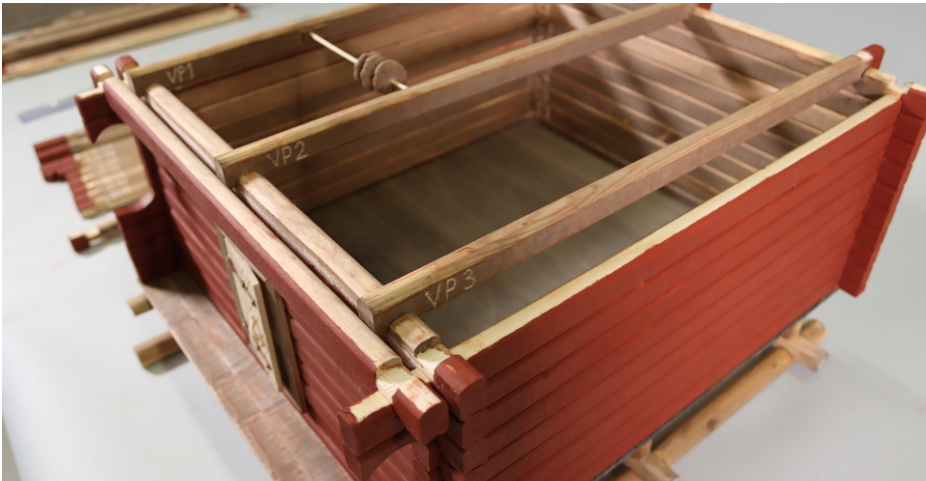

OVI PAIKOILLEEN

Ennen kuin laitat paikoilleen hirren A8, aseta ovi karmeineen paikoilleen. Jos haluat laittaa viljalaarin ja tynnyrin aitan sisälle, niin tee se nyt.

AITAN OTSA

Hirsikierroksessa 10 etuseinälle asetetaan kaksi hirttä vierekkäin. Pitkittäissuuntaan lisätään välipohjahirret VP1-VP3. Aseta leipäorsi VP1:n ja VP2:n väliin. Tästä ylöspäin etuseinä jatkuu hieman ulompana muodostaen aitan otsan.

VÄLIPOHJA

Nosta välipohja hirsien VP1-VP3 päälle . Tämän jälkeen voit asettaa sängyn pohjan päälle ja tikapuut nojaamaan välipohjan oikeaa etureunaa vasten.

AITAN SISÄOSAN ESINEET

1. Viljalaari
2. Sänky ja petivaatteet
3. Kimpitynnnyri eli ruokasaavi
4. Orsi, jossa kiinni kolme leipää
5. Tikapuut
6. Ruoka: 16 osaa

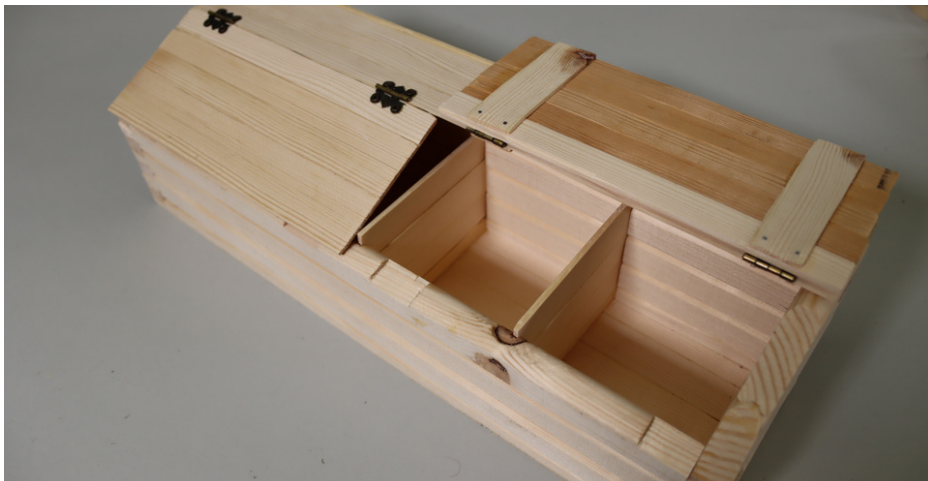
SISÄOSAN ESINEET

Sisäosan esineet asetetaan paikoilleen kuvanmukaiseen järjestykseen. Voit laittaa ruoat säilytykseen kimpitynnnyrin sisälle.

VILJALAARIN OSAT

1. Viljalaari

- o Pohjakappale (H1, I1, J1, K1 liimattu pohjakappaleeseen kiinni)
- o H2-H4 etuseinä
- o I2-5 oikeasivuseinä
- o J2-J4 takaseinä
- o K2-5 vasen sivuseinä
- o Laarin väliseinälaudat 9 kpl
- o Laarin kansi 1kpl

KOKOA VILJALAARI

Aseta laarin pohjakappale pöydän tai rakennusalustan keskelle. Hirret H1, I1, J1 ja K1 on kiinnitetty valmiiksi pohjaan. Aloita kokoaminen hirrestä numero 2 ja rakenna ensin seinät valmiiksi. Sen jälkeen liu'uta väliseinän laidat paikoillaan hirsien koloihin. Lopuksi nosta kansi viljalaarin päälle.

TASAKERTA

Jatka hirsien latomista, kunnes saavutat kierroksen 18. Olet nyt saavuttanut aitan tasakerran ja kaikki seinät ovat samassa korkeudessa.

PÄÄTYKOLMIOT

Tästä eteenpäin kirjaimet A ja C jatkuvat päätykolmioina, ja B ja D toimivat kattovuoliaisina. Päätykolmiot on kiinnitetty paikoilleen tapeilla

KURKIHIRSI

Nosta paikoilleen kurkihirsi. Aitan kehikko on nyt valmis.

KATTO PAIKOILLEEN

Aseta katon lappeet paikoilleen. Lappeissa on tapitukset. Aitta on nyt valmis ihailtavaksi.

MUISTOJEN AITTA KOOTTUUNA

Olet nyt saanut aitan valmiiksi. Jos haluat nähdä alkuperäisen aitan, voit tutustua siihen Turkansaaren ulkomuseossa, joka on avoinna kesäisin. Lisää tietoa hirsirakentamisesta ja entisajan elämästä löydät Muistojen Aitta -näyttelykirjasta.

KYSYMYKSIÄ?

Tuliko ongelmia? Ei hätää, alta löydät yhteystietomme:

Timo Kortetjärvi, korjausrakentamisen asiantuntija

timo.kortetjarvi@ouka.fi tai 040 610 6383

Johanna Latvamäki, vastuumuseotutkija

johanna.latvamaki@ouka.fi tai 044 703 7162

PIENI HIRSISANASTO

Haljaspuolikas, puoliksi halkaistu tukki.

Harjakatto, koostuu kahdesta eri lappeesta, jotka laskevat katon harjasta.

Hiirilauta, rakennuksen lattian alle tai seinän alapäähän asennettava lauta, joka estää hiiriä ja muita eläimiä pääsemästä sisään.

Hirsikierros, yksi vaakasuoraan ladottu hirsikerros rakennuksessa; useita kierroksia muodostaa hirsikehikon.

Jalka-aitta, aitta, joka on rakennettu jalustan eli "jalkojen" varaan irti maasta.

Kattovasa, katon tukipuu, joka kulkee harjasta räyställe ja kannattelee katemateriaalia.

Kurkihirsi, rakennuksen ylin pitkä hirsi, joka kulkee harjan suuntaisesti ja kannattelee kattorakennetta.

Lape, katon kalteva sivu, harjan ja räystään välinen pinta.

PIENI HIRSISANASTO

Liistekatto, lohkomalla tehdyistä laudoista rakennettu katto.

Otsa-aitta, aitta, jossa oviseinä on rakennuksen päädyssä ("otsalla").

Sammakkohirsi, jalustan alimmainen paksu ja usein pyöreä hirsi.

Tapitus, hirren liittämistapa, jossa hirret kiinnitetään toisiinsa puutapeilla vakauden varmistamiseksi.

Tasakerta, rakennuksen ylin hirsikierros, jonka päälle asetetaan kattorakenteet.

Tuohimalkakatto, perinteinen katto, jossa käytetään tuohia vedenpitävyyteen ja malkoja (puita) painoksi pitämään tuohet paikoillaan.

Vuoliainen, kattoa kannattava harjansuuntainen pitkä hirsi, tasakerran ja kurkihirren välillä.